

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szűcs Péter ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű (mindketten szám alatti) felpereseknek, jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. április 26. napján meghozott - 26.P.23894/2008/24. szám alatt kiegészített és 26.P.23894/2008/25. szám alatt kijavított - 26.P.23894/2008/19. számú ítélete ellen, a felperesek részéről 20. sorszám, míg az alperes részéről 21. és 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az I. rendű felperest megillető kártérítést - a jogerőre emelkedett részt is magában foglalóan - 6.160.552 (hatmillió-százhatvanezer-ötszázötvenkettő) forintba és ebből 4.000.000 (négymillió) forint után 2003. december 23. napjától, 128.137 (százhuszonnyolcezer-százharminchét) forint után 2004. március 3. napjától 2004. december 31. napjáig a mindenkori költségvetési törvény szerinti, 2005. január 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, 210.000 (kettőszáztízezer) forint után 2005. október 15. napjától, 1.169.010 (egymillió-százhatvankilencezer-tíz) forint után 2006. június 5. napjától, 279.005 (kettőszázhetvenkilencezer-öt) forint után 2007. június 16. napjától, 374.400 (háromszázhetvennégyezer-négyszáz) forint után 2007. november 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatára, a 2010. május 1. napjától folyósítandó járadék összegét 36.800 (harminchatezer-nyolcszáz) forintba, az I. rendű felperes első fokú perköltségének összegét 180.000 (száznyolcvanezer) forintba, az alperes által megtérítendő kereseti illeték összegét 281.400 (kettőszáznyolcvanegyezer-négyszáz) forintba, míg az állam terhén maradó kereseti illeték összegét 220.450 (kettőszázhúszezer-négyszázötven) forintba leszállítja. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítélet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felpereseknek 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú részperköltséget, továbbá térítsen meg az államnak felhívásra 243.240 (kettőszáznegyvenháromezer-kettőszáznegyven) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg a további 166.000 (százhatvanhatezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresetükben az I. rendű felperes által 2004. március 3. napján elszenvedett idegenhibás közúti közlekedési balesetből eredő vagyoni és nem vagyoni káruk megfizetésére kérték kötelezni az alperest. A II. rendű felperes - az I. rendű felperes édesanyja - a balesetben sérült hozzátartozójaként érvényesítette igényét.

Az alperes a kereseti kérelem jogalapját az I. rendű felperes vonatkozásában nem vitatta, annak összszerszerűségét túlnyomó részt eltúlzottnak találta. A II. rendű felperes által előterjesztett keresetet teljes mértékben elutasítani kérte, figyelemmel arra, hogy nála nem mutatható ki olyan hátrány, ami javára nem vagyoni kártérítés alkalmazását tette volna szükségessé. Egyéb vagyoni kárigények tekintetében pedig arra hivatkozott, hogy ezen követelések vonatkozásában a II. rendű felperes nem vált károsulttá.

Az elsőfokú bíróság kijavított és kiegészített ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 10.015.245 Ft-ot, 4.000.000 Ft után 2003. december 23. napjától, 127.333 Ft után 2004. március 3. napjától, 83.667 Ft után 2004. március 3. napjától, 33.467 Ft után 2004. március 3. napjától, 47.333 Ft után 2004. december 31. napjáig a mindenkori költségvetési törvény szerinti, 2005. január 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, 644.000 Ft után 2007. november 1. napjától, 279.005 Ft után 2007. február 27. napjától, 567.000 Ft után 2007. november 1. napjától, 210.000 Ft után 2005. október 15. napjától, 110.000 Ft után 2008. október 15. napjától, 347.400 Ft után 2007. november 1. napjától, 2,516.610 Ft után 2006. június 5. napjától, 764.430 Ft után 2009. április 1. napjától a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Kötelezte az alperest, hogy 2010. május 1. napjától minden hónap 5. napjáig fizessen meg az I. rendű felperesnek 70.003 Ft járadékot, melyből 15.000 Ft háztartási kisegítő, 3.500 Ft gyógyszer és gyógykészítmények költsége, 8.000 Ft kulturális többletköltség, 3.000 Ft rehabilitációs költség, 10.000 Ft közlekedési többletköltség, 30.503 Ft jövedelem pótló járadék. A bíróság a lejárt és a perben esedékes járadékok tekintetében az ítéletet fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 562.500 Ft, míg a II. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 80.000 Ft perköltséget. Rendelkezett a le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költség viseléséről. A bíróság ezt meghaladón az I-II. rendű felperes keresetét elutasította. Az ítélet indokolása szerint az alperes a gépjármű üzembentartójának kötelező felelősségbiztosításáról szóló 170/2004. (X.13.) Kormányrendelet 7. § (1) bekezdése alapján, valamint a Ptk. 345. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles a perbeli balesetből eredő károk megtérítésére. Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperest ért kártérítés összegét a Ptk. 355. § (3) illetve a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján állapította meg. Az I. rendű felperes nem vagyoni kárigényét összesen 7.000.000 Ft-ban határozta meg, melyből az alperes 3.000.000 Ft-ot önként teljesített. A kártérítés mértékének megállapítása során figyelemmel volt az I. rendű felperes maradandó fogyatékoságot eredményező súlyos sérülése miatt bekövetkezett jelentős életmód változásra, a fiatal életkorára, önálló életvitelére. A II. rendű felperes esetében azonban nem tapasztalt olyan nem vagyoni hátrányt, amely kártérítés megfizetésével lett volna kompenzálható. Kiemelte: a pszichológus szakértő véleménye szerint nem mutatható ki nála a baleset következményeként mentális zavar, személyisége egyensúlyban van, továbbá az I-II. rendű felperesek már a balesetet megelőzően sem éltek közös

háztartásban és nem került bizonyításra az sem, hogy a baleset következtében szűnt volna meg bármelyik munkahelyi lehetősége.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes javára gondozási díjként havi 40.000 Ft-ot talált megalapozottnak 4 hónap időtartamra. Az alperes ezen a címen önként 32.667 Ft-ot teljesített, így az I. rendű felperest további 127.337 Ft illeti meg. Háztartási kisegítő díját 2004. január 5. napjától 2004. május 5. napjáig havi 25.000 Ft-tal számítva állapította meg, míg ezt követően havi 15.000 Ft-ot talált indokoltnak. 2004. április 11-ig terjedő időszakra az alperes 16.333 Ft-ot teljesített, így 83.667 Ft illeti meg, míg ezt követően az ítélelethozatalig 1.080.000 Ft, melyből az alperes 216.000 Ft-ot megfizetett, tehát javára 864.000 Ft számolandó el. Gyógyszerköltség címén a bíróság 279.005 Ft-ot talált megalapozottnak, míg kulturális többletköltség címén 2004. január 5. napjától 2004. május 5. napjáig havi 10.000 Ft-ot - mely időszakra az alperes teljesített 6.533 Ft-ot, így 33.467 Ft illeti meg - ezt követő időszakban havi 8.000 Ft indokolt, mely 2004. május 6. napjától 2010. áprilisáig 576.000 Ft.

Rehabilitáció címén 2004. május 5. napjától 2007. május 31. napjáig havi 6.000 Ft-tal számolva 210.000 Ft illeti meg, ezt követően havi 3.000 Ft, összesen 115.000 Ft. Közlekedési többletköltség címén 2004. január 5. napjától 2004. május 5. napjáig havi 20.000 Ft kifizetése indokolt, mely időszakra az alperes 32.667 Ft-ot teljesített, tehát az I. rendű felperest további 47.333 Ft illeti meg. Az ezt követő időszakra havi 10.000 Ft megfizetésére kötelezte az alperest, aki 40.800 Ft-ot, majd 73.800 Ft-ot, illetve havi 8.000 Ft járadékot teljesített, így az I. rendű felperest ezen a címen 374.400 Ft illeti meg.

Jövedelemvesztés címén a Ptk. 356. § (1) és (2) bekezdésére és a 357. § (1) bekezdésére figyelemmel 2003. december 23. napjától 2008. február 29. napjáig terjedő időszakra 2.516.600 Ft, 2008. március 1. napjától 2010. áprilisáig terjedő időszakra 764.430 Ft illeti meg. Az alperest a bíróság 2010. május 1. napjától kezdődően összesen 70.003 Ft járadék megfizetésére kötelezte. A II. rendű felperes vagyoni kár iránt előterjesztett igényét elutasította, mivel az a tény, hogy a balesetet követően az I. rendű felperest ápolta és segítette, a járadékigény tekintetében egyetemlegességet nem jelent. Perköltség tárgyában a Pp. 81. §. (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek és az alperes is fellebbezéssel éltek.

Az I. rendű felperes fellebbezésében az alperesi részteljesítéseknek a címek szerinti elszámolási módját mellőzni kérte, és feljogosítani és egyben kötelezni kérte őt, hogy az ítélelethozatal időpontjáig eltelt idő alatt összesen 3.835.392 Ft alperesi részteljesített összeget a teljes marasztalási összegbe a teljesítéskor a Ptk. 293. §-a szerinti sorrendben számolják el. Ezen elszámolási mód nyomán kötelezze a bíróság az alperest a 2010. április 30-ig lejárt időszakra az I. rendű felperes részére 7.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés és ennek 2003. december 23. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. §-a szerinti törvényes késedelmi kamatai megfizetésére, továbbá gondozási többletköltség címén 160.000 Ft és ennek 2004. március 3. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. §-a szerinti számított középarányos törvényes késedelmi kamatai, háztartási kisegítő címén 100.000 Ft és ennek 2004. március 3. napjától, valamint 1.080.000 Ft és ennek 2007. november 1. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. §-a szerint számított középarányos törvényes késedelmi kamatai, kulturális többletköltség címén 40.000 Ft és ennek 2004. március 3. napjától, valamint 576.000 Ft és ennek 2007. november 1. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. §-a szerint számított középarányos törvényes késedelmi kamatai, közlekedési többletköltség címén 80.000 Ft és ennek 2004. március 3. napjától, valamint 720.000 Ft és ennek 2007. november 1. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. §-a szerint számított középarányos törvényes késedelmi kamatai megfizetésére. Kiemelte, hogy az elsőfokú eljárás során mindvégig kérte a részteljesítések Ptk. 293. §-a szerinti elszámolását, mely kérésének a bíróság nem tett eleget, a mellőzés indokát nem adta, ezzel megsértve a Pp. 221. §-ában foglaltakat is. A Ptk. 290. §-ára hivatkozással kiemelte, hogy a jelen eljárásban az alperesnek

csupán egyetlen tartozása van, amely ugyanazon jogviszonyból ered, tekintet nélkül arra, hogy nem vagyoni, vagyoni, vagy járadékszerű, illetőleg ezeken belül is különféle tételű kártérítési igényből áll. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részébe kellett volna foglalnia, hogy az ítélet alapján való teljesítés során a felperesek jogosultak és egyben kötelesek az alperesi részteljesítéseket a Ptk. 293. §-a szerint elszámolni. Szerinte az elszámolás nem bírósági feladat és nem bírósági kötelesség.

A II. rendű felperes fellebbezésében 2.000.000 Ft összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, ennek 2003. december 23. napjától számított törvényes kamataival együtt. Kárigényének elutasítását súlyos mértékben megalapozatlannak, irat és bizonyíték ellenesnek, jogszabálysértőnek találta. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság szerint őt a személyhez fűződő jogsérelem okán semmilyen hátrány nem érte a káreseményből kifolyólag, azonban az ítélet nem vonja kétségbe, hogy személyhez fűződő joga - nevezetesen az egészséges családban éléshez való joga - sérült. E körben utalt az Alkotmány 70/D. §-ára, valamint a Ptk. 355. § (4) bekezdésére. Megítélése szerint őt a baleset következtében kár érte, tehát a nem vagyoni kártérítés feltételei fennállnak. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat: a bizonyítékok körében kizárólag azt értékelte, hogy nem alakult ki nála kóros pszichés állapot a káreseménnyel összefüggésben, illetőleg azt, hogy a felperesek már a káresemény előtt nem éltek egy háztartásban. Nem vette figyelembe, hogy jelentős többletterhet, fokozott aggodást élt meg az I. rendű felperes súlyos állapota és jövője bizonytalansága miatt.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte: az I. rendű felperes vonatkozásában a nem vagyoni kártérítés megfizetésére vonatkozó kötelezésének mellőzését indítványozta. Az I. rendű felperes javára megítélt vagyoni károk összegét 2.235.833 Ft tőke összegben, a 2010. május 1. napjától esedékes járadékfizetési kötelezettségét költségpótló járadék címén 18.500 Ft-ban, míg a jövedelempótló járadékot 18.300 Ft-ban kérte megállapítani. Fellebbezése indokául előadta, hogy álláspontja szerint az I. rendű felperest ért személyiségi jogsérelem kiegyenlítésére elegendő az általa peren kívül térített 3.000.000 Ft, figyelemmel a káresemény 2003. évi időpontjára. Az elsőfokú bíróság által 4 hónapra megállapított gondozási díjat túlzottnak találta, azt az általa megfizetett 32.667 Ft-ot meghaladóan elutasítani kérte. Szerinte a háztartási kisegítő díját 2004. április 11-ig megfizette (16.337 Ft), ezt követően 5.000 Ft/hó járadékot térít. Ezt meghaladóan szintén a felperesi igény elutasítását kérte. Sérelmezte, hogy a gyógyszer többletköltség vonatkozásában az elsőfokú bíróság nem számolta el javára az általa teljesített 6.667 Ft-ot, így marasztalását 272.338 Ft-ra kérte leszállítani. A kulturális többletköltséget a 2004. május 6-át követő időszak tekintetében elutasítani kérte, mivel e költség nem bizonyított. A baleset bekövetkezte nélkül is az I. rendű felperesnél - fiatal koránál fogva - felmerülne ilyen jellegű szórakozási költség. A 2007. áprilisától megítélt rehabilitációs költséget vitatta, figyelemmel arra, hogy az úszás az orvosszakértői vélemény szerint ellen javallt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jövedelemveszteség számítása nem helytálló: az eljárás során nem sikerült tisztázni, hogy igazságügyi orvosszakértői szempontból az I. rendű felperes mely időszakig volt munkaképtelen, továbbá nem bizonyított az I. rendű felperes baleset utáni jövedelme, tehát a tényleges jövedelemveszteség ténye. Kiemelte: a táppénzes időszak vonatkozásában a TB járulék helyesen 13.5 %, így ezen időszakra 129.285 Ft keresetveszteséget ismert el, míg az év hátralévő részére 366.760 Ft-ot. Előadása szerint a felperes nem bizonyította 2008. március 1-jétől az általa megkapott munkabér összegét, és nem merült fel adat arra nézve sem, hogy az I. rendű felperes a balesettel összefüggésben csak részmunkaidőben foglalkoztatható. Számítása szerint őt - a kifejtettekre tekintettel - összesen 1.169.010 Ft jövedelemveszteség megfizetése terheli.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben kérték, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésükben foglaltak szerint változtassa meg. Az I. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányokat a bíróság okszerűen értékelte, és megalapozottan döntött a kártérítés mértéke vonatkozásában, figyelemmel a káresemény időpontjára is. Helyesen ítélte meg, hogy az I. rendű felperes a sport terén visszafordíthatatlan akadállyal szembesült, ugyanis adott volt korábban annak lehetősége, hogy versenyszerű sportpályafutás áll előtte, a balesettel ennek esélye megszűnt. Az I. rendű felperest ért pszichés terheket helyesen értékelte, valamint kellő súllyal vette figyelembe a fizikális állapotában bekövetkezett hátrányos változást is. A gondozási díj és háztartási kisegítő többletköltsége tekintetében kiemelte, hogy kereseti kérelméhez képest kb. fele összegben megállapított havi összeg nem tekinthető eltúlzottnak. 2004-ben a minimál órabér 305 Ft-ot tett ki. A gyógyszerköltség vonatkozásában a részteljesítést a Ptk. 293. §-a alapján kérte elszámolni. Kulturális többletköltség vonatkozásában is az ítélet helybenhagyását kérte. Az I. rendű felperes szabadidő tevékenysége a korábbiakban csaknem kizárólag a sporttevékenység jelentette, amelyet jelenleg már nem tud végezni. A rehabilitáció többletköltsége az I. rendű felperes részére indokolt, ugyanis már csak kisebb intenzitással jár uszodába, melynek célja többek között a gyógyvíz jótékony hatása. Jövedelemvesztés kérdésében az alperesi kifogásokat alaptalannak ítélte, mivel nyilvánvalóan a minimálbér összegétől elesett, függetlenül az I. rendű felperes keresetigazolásától. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű felperes a káreseménnyel összefüggésben jelenleg már csak 4 órás részmunkaidős és jellegében is másfajta munkát tud végezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében - a fellebbezésére figyelemmel - kérte az ítélet megváltoztatását. Álláspontja szerint nem a felpereseknek, hanem a bíróságnak kell az ítélet meghozatala előtt megfizetett részteljesítéseket a Ptk. rendelkezései alkalmazásával elszámolnia.

Az I-II. rendű felperesek fellebbezése nem alapos, míg az alperes fellebbezése részben helytálló.

A másodfokú bíróság a Pp. 253.§ (3) bekezdésére is figyelemmel a fellebbezéssel érintett körben, a fellebbezési kérelmekhez és ellenkérelmekhez kötötten bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

Az I. rendű felperes nem vagyoni kára:

Az orvosszakértői vélemény által alátámasztottan az I. rendű felperes 30 %-os mértékű baleseti eredetű munkaképesség-csökkenést szenvedett: a bal sípcsont oldalsó részének romtörésén kívül I-V. lábközépcsont-törést, továbbá az összes lábközépcsont bázisának ficamát szenvedte el, különböző lágyrész sérüléseken kívül. Sérülése miatt több műtéti beavatkozáson, térdizületi sérülése és lábközépcsontjainak töréses ficama a bal térdizület fájdalmas működés zavarával csökkentett terhelhetőségével, és a bal lábfej anatómiai deformitásával maradandó fogyatékossgot hagyott hátra. Az I. rendű felperes a balesetet megelőzően aktív életvitelt folytatott, melynek szerves része volt a sport, mely 6 éves korától a mindennapjait, életvezetését is alapvetően meghatározta. 1993-tól 2003. évig igazolt versenyző volt, az edzéseket rendszeresen látogatta, a 2000-2001-es évben az országos serdülő bajnokcsapat tagja volt. A baleseti maradvány állapota azonban kizárta teszi, hogy a megelőző életformáját folytassa, esetlegesen tagja legyen akár hazai, akár külföldi sikeres vízilabda csapatnak. A személyes előadása és a tanú vallomása alapján, az orvosszakértői véleményre is figyelemmel tényként megállapítható, hogy a baleset megfosztotta az I. rendű felperest a korábbi életformáját meghatározó sporttevékenység folytatásától, amely által - az igazságügyi pszichológus szakértői vélemény szerint is - nála fokozott érzékenység, neuraszténias tünetképződés, fáradékonyság

lehetősége merült fel. A szakvélemény szerint jövőképe bizonytalan, erősen frusztrálja, hogy a balesettel összefüggésben sport karrierjének folytatása lehetetlenné vált. Mindezeket mérlegelve a 2003. évi ár- és értékviszonyok alapján - különös tekintettel arra, hogy a baleset az I. rendű felperest fiatal életkorában érte - a 7.000.000 Ft összegű nem vagyoni kártérítést a másodfokú bíróság nem tartotta eltúlzottnak. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által a nem vagyoni kár körében hozott marasztaló döntést helybenhagyta.

A II. rendű felperes nem vagyoni kára:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival teljes mértékben egyetértett. Helyesen emelte ki az ítélet, hogy a felperesek a közlekedési balesetet megelőzően már nem éltek egy háztartásban, a II. rendű felperes csupán az I. rendű felperes ápolása céljából, átmenetileg költözött az I. rendű felpereshez. Értékelendő, hogy a II. rendű felperes a baleset következtében fizikai sérüléseket nem szenvedett.

A hozzátartozói nem vagyoni kártérítés esetében a Legfelsőbb Bíróság a BH. 1992 évi 318. szám alatt közzé tett eseti döntésében kizárólag a hozzátartozó elvesztése esetére foglalt állást oly módon, hogy az élet megnehezülésének megállapításához nincs szükség kóros állapot bekövetkezéséhez. A hozzátartozó súlyos sérülése miatt érvényesített nem vagyoni kártérítés azonban csak a hátrányos változások bizonyítása esetén megalapozott. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az a körülmény, hogy a II. rendű felperes az I. rendű felperes balesetét és jövője alakulását aggodalommal élte meg, gyermekét a kórházban rendszeresen látogatatta, majd átmenetileg, 4 hónapon keresztül gondozta, nem elegendő annak megállapításához, hogy életkörülményeiben olyan végleges vagy tartós hátrányos változás következett be, amely a nem vagyoni kártérítés megítélését indokoltá tenné. Az I. rendű felperes ápolásával, gondozásával kapcsolatban keletkezett károkat pedig vagyoni kártérítés címén az alperes az I. rendű felperesnek megtérítette.

Gondozási díj:

A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, miszerint a gondozás 4 hónapjára havi 40.000 Ft, összesen 160.000 Ft költség megállapítása indokolt az I. rendű felperes ápolása, gondozása körében felmerülő tevékenység köréhez igazodóan. Az I. rendű felperes a gondozási díj összegét a gondozásra szakosodott gazdasági társaság szolgáltatási áraihoz viszonyította. Jelen esetben az nem lehet a gondozási díj megállapításának kiindulási alapja, mivel az I. rendű felperes gondozását nem szakápoló, hanem a hozzátartozója végezte. Az I. rendű felperes a baleset következtében nem vált magatehetetlenné, saját maga ellátásában túlnyomó részben tevékenyen közreműködött. Az I. rendű felperesnek nem vitásan kára keletkezett, hiszen az orvosszakértői vélemény alapján is 3-4 hónapig gondozásra szorult. Tekintettel arra, hogy a kár összege nem állapítható meg, így a Ptk. 359. § (1) bekezdése alkalmazásával öt általános kártérítés illeti meg, melynek mértékét a másodfokú bíróság az eset összes körülményeire figyelemmel havi 20.000 Ft-ban, összesen 80.000 Ft-ban állapította meg. Ezen összegből levonásra került az alperes által már teljesített 32.667 Ft, így az alperes ezen a címen 47.333 Ft megfizetésére köteles.

Háztartási kisegítő díja:

A peradatok alapján a felperes a balesetet megelőzően önállóan háztartást nem vezetett. A felperes a balesetet követően is a nagymamájánál lakott, majd az ő halála után az unokatestvére költözött hozzá a nagyszülői ingatlanba. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy a balesetet megelőzően esetlegesen kifejtett háztartási munkájának a kiesése nem az I. rendű felperesnél jelentkezik kárként.

Amennyiben pedig nagyszülője az I. rendű felperes odaköltözése kapcsán többlet háztartási tevékenység végzésére kényszerült, az ezzel összefüggő kár nála keletkezett. Hasonlóképpen, az ő elhalálozása után az I. rendű felperes unokatestvére lehetséges káraként értékelendő az általa végzett esetleges többlettevékenység. Erre vonatkozó peradatok híján azonban az sem állapítható meg, hogy a többlettevékenységben jelentkező hátrányt a lakhatás megoldásában rejlő előny kiegyenlítette-e. A háztartási többletmunka miatt esetleg károsult említett személyektől engedményezési szerződés nem került becsatolásra, ezért a felperes keresetindítási jogosultsága e tekintetben nem állt fenn. A másodfokú bíróság a Pp. 228. § (4) bekezdésére figyelemmel a 2007. december hónaptól esedékes lejárt, valamint a 2010. május 1. napjától lerendelt folyó járadék 5.000 Ft összegű hányadot fellebbezés hiányában nem érinthette. Ezért az elutasítás a fellebbezéssel támadott körre szorítkozott.

Kulturális többletköltség:

Az elsőfokú bíróság ezen a címen 2004. január 5. napja és 2004. május 5. napja közötti 4 hónapos időszakra az alperesi teljesítésre is figyelemmel összesen 33.467 Ft-ot talált megállapíthatónak, mely fellebbezéssel nem támadott. A másodfokú bíróság az ezt követő időszakra nézve az I. rendű felperes igényét nem találta alaposnak. Az I. rendű felperes 2004. május 5. napját követően nem volt lakáshoz, ágyhoz kötött, így a lakáson kívüli időtöltése biztosított volt annak ellenére is, hogy az I. rendű felperes mozgásában részben korlátozott volt. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az alperes csupán a kulturális költségek többletének megfizetésére köteles, azonban illet az I. rendű felperes - a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítási kötelezettségének ellenére - nem bizonyított. Így Erre az időszakra a kulturális többletköltség megállapítása nem indokolt, ezért a másodfokú bíróság e tekintetben az alperes marasztalását mellőzte.

Gyógyszerszám költség:

E tétel tekintetében az alperes az általa kifizetett 6.667 Ft elszámolását kérte az elsőfokú bíróság által megállapított tőkeösszeg terhére. A másodfokú bíróság a részteljesítést a Ptk. 293. §-a szerint számolta el, amelynek összege - a jegybanki alapkamat figyelembevételével - az első fokú ítélet szerinti marasztalási összeg 109 napi kamatának felel meg. Ezért e részösszeg vonatkozásában a másodfokú bíróság az alperes kamatfizetési kötelezettségének kezdő időpontját 2007. június 16. napjára módosította.

Rehabilitáció költsége:

Fellebbezéssel nem támadott a 2007. március 31. napjáig terjedő időszakra megítélt 210.000 Ft. A másodfokú bíróság osztotta az alperes fellebbezésben kifejtett álláspontját, miszerint 2007. április 1. napjától kezdődően az úszással kapcsolatos költségigény indokolatlan. Az orvosszakértői vélemény értelmében az I. rendű felperes baleset utáni helyzetében kb. 2007. tavaszáig az úszás célszerűnek látszott az utókezelés szempontjából, azonban ezen időponttól kezdődően a kiújuló térd panaszok, a kivizsgálás alapján megállapított keresztszalag-hiány, illetve működési zavar, a sarlóporcok károsodása, valamint a súlyos és kiterjedt porckárosodás olyan helyzetet teremtett, amikor az úszással járó alsó végtagi mozdulatok elvégzésére nem vált képessé. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a 2007. április 1. napjától kezdődően megállapított havi 3.000 Ft összegű járadékot alaptalannak találta, és az ezen a címen előterjesztett igényt elutasította.

Jövedelemvesztés:

Helyesen mutatott rá az alperes fellebbezésében, hogy az I. rendű felperes a balesetet követő időszakban elért jövedelmét a Pp. 164. § (1) bekezdésében írt kötelezettsége ellenére nem bizonyította. Konkrét adatok és bizonyítékok hiányában pedig nem állapítható meg, hogy az I. rendű felperes ezen időszakban a minimálbér felével egyező jövedelemmel rendelkezett-e. Ennek következtében nem olyan következtetés levonására sincs lehetőség, hogy az I. rendű felperest jövedelemvesztés érte. Az alperes jövedelemvesztésként elismert összesen 1.169.010 Ft hátralékot és havi 18.300 Ft járadékot, ezért - figyelemmel a fellebbezés korlátaira - ezen összegre a bíróság az alperest terhelő marasztalást leszállította.

Mindezekre tekintettel az I. rendű felperest megillető további kártérítés összege - a jogerőre emelkedett részt is magában foglalva - 6.160.552 Ft, míg a folyamatos járadék összege 36.800 Ft, amely tartalmazza az 5.000 Ft háztartási kisegítő, a 3.500 Ft gyógyszer, a 10.000 Ft közlekedési többletköltséget és 18.300 Ft jövedelempótló járadékot.

Helyes a peres feleknek azon álláspontja, miszerint az alperes időközi részteljesítésének elszámolására a Ptk. 293. §-ának főszabálya szerint kerülhet sor. Téves azonban az I. rendű felperes következtetése, miszerint a felek közötti elszámolást nem a bíróságnak kell elvégeznie, hanem az ítéletben csupán fel kell jogosítania, illetve köteleznie kell az I. rendű felperest a Ptk. 293. §-a szerinti elszámolás elvégzésére. A jelen perben nem merült fel olyan körülmény, amely a Ptk. 293. §-ától eltérő elszámolást tenne indokolttá. Amennyiben a bíróság a részteljesítések figyelmen kívül hagyásával határozná meg a marasztalás összegét, már fenn nem álló, a részteljesítéssel megszüntetett követelésben és kamataiban is marasztalná a kötelezettet. Az I. rendű felperes álláspontjának érvényesülése esetében a bíróságnak nem csak a Ptk. 293. §-ának alkalmazása során kellene így eljárnia, hanem valamelyik felet megillető bármely egyéni jogosultság esetén is. Mindezekből az következik, hogy a bíróságnak a marasztalási összeget akkor is meg kell határoznia, ha részteljesítés történt. Az ítélelhozatal után a marasztalt fél kötelezettségének terjedelmét követően nem maradhatnak kétségek. A Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében rámutatott, hogy az ítélet rendelkező részének olyan világosnak, érthetőnek és minden kétséget kizárónak kell lennie, hogy annak szövege a végrehajtás során ne okozzon nehézséget (BH 1985. 325.). Az ítélet akkor felel meg a Pp. 213. § és 215. §-ai által meghatározott követelményeknek, ha annak rendelkező része a keresetről szóló döntést határozottan, világosan, érthetően, kétséget kizáró fogalmazással tartalmazza. Így megfelel a végrehajthatóság követelményeinek is (EBH 2005.318.).

Az I. rendű felperes nem terjesztett elő olyan kérelmet, hogy a bíróság hogyan számoljon el, ennek eredményeként milyen összegre emelje fel az alperes marasztalását és egyidejűleg miként módosítsa a kamatfizetés kezdő időpontját. Így a másodfokú bíróságnak a fellebbezési kérelem korlátai miatt nem volt módja a Ptk. 293. §-ának alkalmazására sem.

Mindezekre figyelemmel az I. rendű felperesnek az elszámolásra való feljogosítása iránti fellebbezési kérelmét a másodfokú bíróság nem találta alaposnak.

Az ítélet tábla a módosult pernyertességet alapul véve rendelkezett az első fokú perköltség tekintetében.

A fentiek alapján, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával - a rendelkező részben írtak szerint - részben megváltoztatta.

A felperesek fellebbezése sikertelen volt, míg az alperes fellebbezése kisebb részben vezetett sikerre. Mindezek eredményeként a felperesek kisebb részben

pernyertesek lettek, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján rendelkezett a másodfokú részperköltsegről, míg a fellebbezési eljárási illeték viseléséről a 6/1986. IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2011. július 5.

Dr. Németh László s. k.
a tanács elnöke
Dr. Molnár Ágnes s. k.
előadó bíró

. Merőtey Anikó s. k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Gosztola Edit Erzsébet
tisztviselő